

Zgodovina strelskega društva Škofja Loka

Ob pregledu starih arhivskih zapisov je strelski šport v Škofji Loki že omenjen v dokumentih profesorja Blaznika z letnico 1659. V poznejših letih to je leta 1792 pa so Loški strelci že imeli svoje strelišče, ki je upodobljeno na stari leseni okrogli tarči z premerom 61,3 cm, katero je zelo podrobno opisala Marija Železnik. Lesena tarča je shranjena v Mestnem muzeju v Ljubljani. O zgodovini strelskega športa v Škofji Loki - loško strelišče pa je zbral tudi dr. France Štukl, ki opisuje bogato zgodovino tega športa.

Strelska lesena tarča z upodobitvijo strelišča v Škofji Loki, 1792, MGML – Mestni muzej Ljubljana

Po shranjenih zapisih je obstajalo v Škofji Loki strelsko društvo že v 17. stoletju in se je imenovalo »SCHÜTZENVEREIN«. Društvo je bilo ustanovljeno 1883 in je z nekajletno vmesno krizo delovalo do leta 1926, ko so se strelci pridružili SOKOLU, imovino pa so prodali v prid šolskega fonda. Ohranjena so pravila društva, zapisniki občnih zborov in sej, hranilna knjižica itd.

Prvi zapisi o našem strelskem društvu v Škofji Loki segajo zelo daleč nazaj, letos označujemo že 130 let športnega strelstva. Zato smo zelo ponosni da smo eno od najstarejših društev na Gorenjskem.

V letu 1948 so pazniki na loškem gradu ustanovili **strelsko družino brata Kavčič**. Ustanovni predsednik je bil Jože Pehar. V letu 1953 je prevzel vodenje Ivan Lipar. Število članov se je stalno povečevalo, zlasti ob zgraditvi strelišča v Vincarjih za streljanje z ognjenim orožjem. V letu 1957 je z vsemi sekcijami družina štela kar 202 člana (kasneje preko 100 članov do leta 1990). Že v tem času je vzgojila vrsto odličnih strelcev, ki so na medobčinskih in republiških

tekmovanjih dosegali uvrstitev med prvih deset. Tako so pionirji in mladinci v letih 1966 in 1967 osvojili naslov ekipnega republiškega prvaka.

Uspešna dejavnost SD Brata Kavčič je bila spodbuda za ustanavljanje strelskih družin v drugih krajih občine: Tabor v Gorenji vasi, Ratitovec v Železnikih, strelska družina iz Zalega loga, Trebija, Gradis in Kopačevina, ki so skupaj vključevali blizu 500 članov. S tako hitrim razvojem strelskega športa se je z nalogo povezovanja ustanovila leta 1959 občinska strelska zveza, v kateri so imeli za razvoj strelskega športa največ zaslug Avgust Gorjanc, Ivan Tavčar, Janez Platiša in Anton Oman.

Dne 14.11.1965, ko je strelski družini Brata Kavčič že sedmo leto predsedoval Avgust Gorjanc, je upravni odbor strelske zveze Slovenije podelil priznanje za večletno uspešno delo pri razvoju strelstva v SR Sloveniji in za posebne zasluge in prizadevanja v občini Škofja Loka. Tudi lokalna skupnost Škofja Loka ji je podelila več priznanj za razvijanje množičnosti strelskega športa in usposabljanja občanov za splošno ljudsko obrambo in delavsko samozaščito.

V letih 1973-1975, pod vodstvom Blaža Pavlin, je družina tekmovala pod imenom Strelska družina LI Jelovica in si tako pridobila dodatna sredstva za delovanje. Kasneje pa so najboljši strelci OSZ nastopali pod oznako SD Škofja Loka.

Ob pogledu v preteklost se vidi, kako srčni posamezniki so oblikovali strelsko družino, v težkih pogojih, saj je zelo pogosto menjala lokacijo delovanja: iz loškega gradu v Blažovo ulico, v gledališče na Spodnji trg, nato na Mestni trg, v klet postaje LM na Mestnem trgu in leta 1967 (predsednik Ciril Novak) pod pekarijo Krošelj na Novi svet. Šele leta 1975/76 je družina pod vodstvom Dušana Rusa uspela pridobiti tudi prostor s 6 strelskimi mesti v Puštalskem gradu za streljanje z zračno puško, kar je zagotovilo večjo varnost saj nam je uspelo montirati prve ročne avtomate za prenos tarč za zračno orožje in boljše pogoje za trening. Takrat je pionirska ekipa dosegla 3.mesto na državnem prvenstvu v Beogradu.

Dolgoletna želja se je strelcem družine Brata Kavčič uresničila leta 1979, saj so si v športni dvorani Poden, pod vodstvom Jankota Platiša, uredili lepo 10 mestno strelišče.

Ker pa streljanje ni tako donosen šport, kot so igre z žogo, aerobika itd. se je strelska družina morala v letu 1989 izseliti. SD Brata Kavčič je v prostoru zaklonišča v Osnovni šoli Petra Kavčiča postavila 5 strelnih mest. Po osamosvojitvi leta 1992 pa smo se preselili v zapuščene prostore nekdanje vojašnice. Čeprav razočarani, pa vendar tudi ta selitev članom ni vzela »elana«

in so pod vodstvom Samuela Cerovski, iz povsem neurejenih prostorov, postavili 12 mestno strelišče, ki ga je društvo, zaradi pomanjkanja sredstev, s težavo dograjevalo. Tudi članstvo in tekmovalni uspehi so vpadli. Občinska strelska zveza je z delovanjem uradno zaključila 31.1.1995, orožje je bilo razdeljeno med strelske družine.

Pred letom 1990 je bilo delovanje na strelskem področju s finančnega vidika lažje, ker je JLA in TO nudila subvencije, strelivo, orožje in usposabljanje kadrov. Sedaj pa je sredstva potrebno prigarati večinoma s prostovoljnim delom in iskanjem sponzorjev, samo del jih pridobi društvo iz občinskega proračuna, kar pa ni dovolj za normalno delovanje.

V maju 1998 se je družina preimenovala v **Strelsko društvo Škofja Loka**.

V sedanjem času je največji uspeh to, da se je društvo po večletni krizi leta 2000 ponovno organiziralo in uredilo odlično strelišče v prostorih nekdanje vojašnice. Pod vodstvom Demšar Janeza in članov Upravnega odbora SD Škofja Loka se pri svojem delu tesno povezuje z zavodom za šport, z upravno enoto občine Škofja Loka, z osnovnimi in srednjimi šolami, s strelsko zvezo Slovenije in drugimi strelskimi društvi.

Namen društva je vzgoja mladih strelcev, organizacija tekmovanj in sodelovanje na tekmovanjih.

Pri razvoju strelskega športa v društvu imajo obilo zaslug predani posamezniki, strelci in strelke, ki dosegajo lepe uspehe na medobčinskem in državnem nivoju. Lansko leto je bilo v tekmovalne sisteme vključenih 45 članov, ki so tekmovali na 44 tekmah, na treningih pa je vadilo skupaj z rekreativci 77 strelcev.

Leta 2006 so bili člani kadetske pištolske ekipe definitivni državni prvaki, kar je prvi resnejši uspeh zadnjih let, prav tako je bil Sandi Masnec državni prvak med katei v disciplini standardne zračne pištole, Maja Dolenc je bila naša prva državna prvakinja med pionirkami, posamezno je bil v mladinski ligi Aleksandar Hadžidaov prvi, Damir Grbanović četiri. Uspehi se seveda nadaljujejo, kadetska ekipa pištole je postala mladinska in že pobira odličja, Damir Grbanović je bil tretji posamezno na Ržkovem memorialu, kar je tudi prvi tak uspeh za člana našega strelskega društva. Nadaljujejo dobre uvrstitve v državnih ligah člani z standard puško in pištolaši. Sezona 2011 in 2012 sta bile zelo uspešni za naše SD, med kadeti je Marko Plestenjak postal državni prvak. Ekipa kadetov v sestavi Marko Plestenjak Blaž Škrabec in Jure Božnar pa so bili drugi na DP v Portorožu. Med strelskimi društvi od 112 v Sloveniji pa smo skupno zasedli 12 mesto v lanski sezoni. Člani z standard puško pa so dosegli normo za uvrstitev v 1.a državno ligo. Uspešne uvrstitve v državni ligi v

kategorijah, cicibanke zračna puška; Leja Dobrec je bila državna prvakinja, v isti kategoriji ekipno so bile tretje. Uspehe smo dosegali tudi v kategorijah ml.pionirji, pionirke, pionirji in mladinke, mladinci. Člani z zračnim orožjem in velikim kalibrom so bili v teh letih visoko uvrščeni v državnih in regijskih tekmovanjih. Kadeti z zračno pištolo so že dve leti zaporedoma ekipni državni prvaki. Posamezno pa državna prvaka Luka Ušeničnik in Matija Demšar. Veterani in veteranke z zračnim orožjem so tudi ekipno državni prvaki. Najstarejši veteran našega strelskega društva Adolf Kočar z zračno pištolo pa je postal državni prvak. Sezono 2014/2015 državnih tekmovanj smo v vseh kategorijah zaključili na 5. mestu od udeleženi 73 strelskih društev v Sloveniji.

Ob praznovanju 50 letnice društva smo dobili Slavnostno listino od Športne zveze in Zavoda za šport občine Škofja Loka in priznanje za dolgoletno delo od Strelske zveze Slovenije in SD Kopačevina. Ob praznovanju 60 let delovanja strelskega športa v Škofji Loki nam je strelska zveza Slovenije podelila plaketo za dobro delo in uspešno vzgojo strelcev in strelk. Priznanje smo dobili še od Športne zveze Škofja Loka, SD Gorenja vas in SD Preddvor in Društva upokojencev Škofja Loka.

Podatki zbrani iz arhiva strelskega društva Škofja Loka, Biljana Ristič